

Locuinti'a Redactorului

si

Cancelari'a Redactiunii

e in

Strat'a Morariloru Nr. 13.

Scrisorile nefrancate nu se voru primi decatu numai de la corospondintii regulari ai „Federatiunii.”
Articlii tramisi si nepublicati se voru arde.

FEDERATIUNEA

Diurnalu politicu, literariu, comercialu si economicu.

Va esi Mercuri-a, Vineri-a si Dominec'a.

Pretulu de Prenumeratiune:

Pre trei lune . . . 3 fl. v. a.
Pre siese lune . . . 6 „ „ „
Pre anulu intregu . . . 12 „ „ „

Pentru Roman'a

pre a. intregu 30 Fr. — 30 Lei n.
„ 6 lune 15 „ — 15 „ „
„ 3 — 8 „ — 8 „ „

Pentru Inscritanti:

10 cr. de linia, si 30 cr. taes'a timbrale pentru fiesoc-care publicatiune separatu. In loculu deschisu 20 cr. de linia.
Unu esemplariu costa 10 cr.

Invitare de prenumeratiune

la

„FEDERATIUNEA”

pre patrariulu II (apr. iuniu) 1870.

Incependu-se trimestrulul alu II (apr.—juniu an. c., rogamu pre p. t. doritorii de a ave acestu diurnalu, se binevoiesca a grabi cu prenumeratiunea, pentru ca de ma parte se ne scimu orientat in privinti a numerulu esemplarielor ce vomu ave a tipari, era de alta parte potemu incungiu'ra ori ce neregularitate in speditiunea diurnalului. Totu-de-una-data rogamu pre Domnii abonati, cari sunt in restantia cu pretulu de prenumeratiune, se nu intardie a-si refu' socotele, ca se nu ni e adauga greutatile si d'in acesta parte.

Era DD. abonati, alu caroru- abonamentu espiro- cu finea trimestrului ian.—mart., voru binevoit a-si venoi, fara intardiare, abonamentele ca-ci altmintre, ne-ertandu-ni mediu-locele a tipari mai multe esemplarie decatu cere numerulu abonatoru, aru suferi scaderea, se au suferitu-o toti acei-a cari negrabindu a se pre-umerat indata la finea anului 1869, nu mai potu ave Nr. 1 si 2 ai diurnalulu nostru, ca-ci ni lipsescu cu totulu.

Ne rogamu a se scrie l e g i b i l u: numele prenumerantulu, locuinti'a, post'a principala si post'a ultima.

Neregularitatea espeditiunei provine mai vertosu de la poste; dreptu-ace'a, DD. abonati voru binevoit a reclama' numai decatu numerulu ce li va lipsi.

Conditiumile de prenumeratiune remanu cele d'in fruntea diurnalului.

Redactiunea.

Deputatii romani in diet'a Ungariei.

Fia care romanu scie, ca constitutionalismulu austro-magiaru este pentru natiunea romana despotismulu celu mai infioratoriu; fia-care a vedutu si vede ca, de-si avemu cati-va deputati in diet'a Ungariei cari aru trebui se luere in a r m o n i a contra eutropiei ce ni progatesce politic'a inaugurata, ei sunt desfasati in doue parti: una parte sustiene sistemulu de asta-di cu tota puterea; acestia sunt cei ce siedu intre s'f'urile partitei guvernamentale si participa in clubulu acestei partite; conducatorii loru sunt Deak si Andrassy; era ce-a-l-alta parte a deputatoru romani face, ce e dreptu, opusetiune guvernului magiaru, inse, dupa parerea nostra, nu esprime cu destula e n e r g i a opiniunea publica romana. Si, — trebuie se o escusamu, — pentru ce nu esprime pre deplinu opiniunea publica romana? pentru ce nu spune toturora magiariloru d'in dieta, ca nemultumirea romaniloru de pretotindine si-a ajunsu culmea, ca romanii d'in Transilvani'a nu mai potu suport'a man'a libera a guvernului magiaru si ca, in Banatu si in comitatele supuse Ungariei, limb'a, instructiunea si viet'a nostra natiunale au ajunsu la gradulu desperatiunei?

Caus'a activitati palide a deputatoru nostri, cari facu dara opusetiune guvernului, este ca: deputatii romani d'in diet'a Ungariei formeza doue tabere: un'a a spriginutu si spriginescu continuu guvernulu magiaru, pre acelu guvernulu care este mai despoticu pentru romani decatu in sa-si dominirea lui A r p a d si a lui T u h u t u m, cari au cuceritu aceste locuri romanesci prin sabia si focu; da, ca-ci atunci nu ni-a fostu atacata limb'a si natiunalitatea prin legi draconice ca si asta-di; da, ca-ci atunci eramu numai sub puterea sabiei, si viitorulu ni sta inainte, inse asta-di stamu sub puterea unor legi cari, prin veninulu loru, ni ataca limb'a, natiunalitatea si existenti'a nostra. Numai cate-va generatiuni se mai treca, si apoi natiunea romana e morta, ca atare; ca nu va mai tra' decatu in vinele magiarismulu. Caus'a dara, ca deputatii romani d'in diet'a Ungariei nu potu

aret'a nimicu mare, nimicu ce ar' merita admiratiunea si recunoscinti'a toturora romaniloru, este ca aceste doue tabere se paralizeza un'a pre alt'a; activitatea si sentiemintele unci-a sunt desfigurate prin acei deputati romani cari, pentru ambitiuni si interes private, pentru deregatorie inalte, cu unu cuventu, pentru comoditatea loru personale, au intratu in servitiulu guvernulu magiaru, aprobandu, prin conduit'a loru antinationale tote faptele acestui guvernulu si comitendu asi'e, in fia-care di, cate una crima de lesa-natiune contra natiunei romane, mam'a nostra comuna. Si intr'adeveru, este ore vre-unu romanu care se nu se mire ca, dupa atate-a lupte ce amu avutu contra despotismulu nemtiescu si magiaru, dupa atate-a sacrificie de sange aduse pre altariulu natiunei de catra martirii nostri, cadiuti in 1848—9 in bataliele contra magarismulu, dupa atate-a nedreptati ce s'au facutu prin stergerea autonomiei Transilvaniei si prin legea de natiunalitate, carea diet'za morte morale natiunei romane si, in fine, dupa atate insulte ce diet'a magiara, fara deosebire de partite, ni arunca in faccia in tota diu'a de candu este in activitate, d'icemu, este vre-unu romanu care se nu se mire ca planurile funeste a le politiciloru magiari afla spriginu chiaru si in unii romani, cari au mandatele poporului romanu? Cum se pote acest'a? Cum se pote, ca unu deputatu romanu se se nite de detorintiele sale si se-si cerce escontentarea intereselor sale private, spre daun'a cea mai mare a poporului, pentru care ar' trebui se-si sacrifice nu numai pusetiunea sociale ci chiaru si viet'a? Ori-ce omu, care reprezenteza poporulu, trebuie se remana fidelu missiunei sale si se se scia sacrific'a in ori-ce momentu pentru cei pre cari i represinta. Acest'a este una missiune d'entre cele mai nobile; celu ce nu-i pote corespunde, se nu o promesca nici una data, ca-ci altmintre, compromitendu-se pre sine, compromite, batu-jocuresce si insiela totodata pre multimea carea si-a pusu increderea in elu.

Se pote, ca deputatii nostri, cari au intratu in servitiulu guvernulu magiaru, spriginindu-lu prin tote faptele loru si aprobandu-i tote nedreptatile ce ni le face, au intentiuni bune, — ca se vorbinu fara de patima, — inse atunci consciinti'a loru natiunale trebuie se fia forte intunecata, ca-ci altmintre nu ni potemu esplica conduit'a loru; atunci este una mare nefericire pentru natiunea romana, ca nu si-a nimeritu bine omenii.

Veduramu in d'ilele trecute, cum delegatiunea galiciana a parasitu senatulu imperialu d'in Viena, tragundu cu sine pre deputatii istriani, triestini, sloveni si bucovineni, preste totu, 46 de membri cari, inainte de a parasit siedintiele senatulu, au pusu in manele presiedintelu Adunarei doue declaratiuni, motivandu-si depunerea mandatelor loru. Telegramele nostre mai noue areta confusiunea mare, ce produse in Viena acesta pasire barbatesca si resoluta a deputatoru natiunali d'in senatulu imperialu, unde nu remasera decatu patru deputati pentru represintarea diverselor natiuni d'in partea germana a imperiului, a nume Ljubisa, care preste putieniu inca se va retrage, Marghesi, Klun si Gusalewicz. Asi'e dara numai magiarii si una parte a nemtiloru sustieniu inca dualismulu monstruosu, ba se afla inca chiaru deputati romani, cari spriginescu pre Dlu Andrassy, spre batu-jocura natiunei nostre si a drepturiloru ei inalienabili. Dieu, este tristu ca, atunci candu e vorba de viet'a si morte nostra natiunale, unii d'entre deputatii nostri, in cari ne amu pusu increderea, se devina instrumente orbe in man'a Dlu Andrassy si se se uite de missiunea maretia ce natiunea romana li-a datu-o; se se uite de onorea nostra natiunale si de totu ce e sacru si neviolabilu pentru ori-ce romanu. Ce? Ore romani potu se fia acci-a, in cari magiarismulu afla spriginu si prin cari Dlu Andrassy simantiene puterea discretiunaria a supra Transilvaniei si prin cari tione subjugati 3 milioane de romani, maltratati si batu-jocuriti de sute de ani? Ce? Asta-di, candu tote natiunile d'in rugini'a monarcia austriaca s'au traditu si

lucra pentru nimicirea tiraniei si a absolutismulu det'abilu, romanii, dupa juramentulu de la Blasiu si dupa tote cate s'au disu, scrisu si repetitu de atunci incoce, se aiba nefericirea d'a fi despretiuiti prin insi si deputatii loru? Cabinetulu Dlu Andrassy se fia ore sustienutu chiaru prin deputati romani, cari se aiba consciinti'a d'a deminti, prin portarea loru neesplicabile, totu ce fia-care romanu sente, doresce, esprime si astepta cu atata sete? Noi spuseramu mai susu, ca Andrassy si i romani comitu in fia-care di una crima de lesa-natiune ca-ci, prin conduit'a loru, ei glorifica sierbitutea natiunei romane, ei nega existenti'a si drepturile eterne a le natiunei romane; ca ei cerca a-si promov'e numai interesele loru private si ca ei considera natiunea romana numai de una scara pentru a-si valida ambitiunile si scopurile loru personali, spre daun'a irreparabile a natiunei intregu. Noi ceremu, ca acesti deputati se vina inaintea tribunalulu opiniunei publice romane, pentru a se justific'a: pentru ce primescu ei impacatiunea si aliantia magiaro-nemtiesca, carea sacrifice totu ce este romanu; se ni spuna ce motive au Dniele loru pentru a pote da mana cu Deak si Andrassy, mai alesu, dupa-ce diet'a magiara nu voiesce a sci nimicu despre una natiune romana carea, celu pufnu in parte, crede a ave in diet'a Ungariei deputatii sei fideli; scu, daca ei condamna pseudo-constitutiunismulu magiaru, apoi se ni spuna, pentru ce ocupa locu intre aderentii constitutiunei Deak-Andrassy; pentru ce nu si-radica vocea neci una data in favorulu natiunei romane, carea i-a tramisu la diet'a d'in Pest'a ca pre mandatarii sei; pentru ce nu si-deschidu gur'a spre a da valere dorintiloru natiunei romane? Si, in fine, se ni spuna, care este caus'a ca deputatii romani, preste totu, nu lucra in solidaritate acolo unde e vorba d'a fi scu a nu fi ad'eca, in diet'a magiara unde, preem sa potutu observ'a totu de-un'a, toti deputatii magiari sunt adversari implacabili ai natiunei romane? Eca intreb'ari, despre cari opiniunea publica romana astepta de multu tempu a fi lamurita; ca-ci, la d'in contra, ca va condamna prin sentinti'a sa inesorabila pre toti acei-a, cari nu tienu contu la detorintiele loru de romani, pre toti acei deputati romani, cari lucra contra vointiei natiunei romane.

Inse, si pana atunci, asteptamu ca deputatii nostri d'in diet'a Ungariei se se lapede de ori-ce interese particulare si personali si se se intrunescu intr'unu clubu care; prin convictiunea si vocea sa unanima, se fia in diet'a Ungariei ad'everat'a espressionu a natiunii romane contra impilatoriloru nostri. A venitu tempulu supremu, ca toti deputatii romani se i'e una pusetiune solidaria si se pasiseca cu una resolutiune barbatesca contra atacuriloru nemeritate ce s'au datu si se dau inca natiunei romane atatu prin guvernulu magiaru si partit'a sa, catu si prin cele-lalte doue partite magiare, centrulu stangu si partit'a extrema, cari cadu sub ace'a-si categoria ca si partit'a guvernamentale. A venitu tempulu, ca cei peccatosi se se rentorca, ca-ci altmintre ei voru fi condamnati pentru totu-de-un'a. Asteptamu, ca se vedemu virtutea romana in tota valoarea sa, ca-ci preste una ora, pote, va fi tardiu, si opiniunea publica romana va trebui se si-enuncie sentinti'a sa decisiva si irrevocabile. Asi'e se fia.

Cate-va observatiuni in caus'a instructiunei publice

(dedicate Dlu min. b. Eotvos.)

Este una convictiune generale in lumea moderna, ca prosperitatea instructiunei publice este garant'a si conditiunea cea mai vitale pentru prosperitatea morale si materiale a ori-carei natiuni in ori-care statu d'in lume. Deci un'a d'in detorintiele nostre ca cetatiani si romani este a ne ocupa seriosu si necurmatu de sortea si cursulu instructiunei publice. Nimene se nu accepte inse de la noi ore cari sisteme ori teorie cu privire la form'a, obiectulu si missiunea instructiunei

publice. Asemene lucruri recereri studii speciale, profunde, facute cu cea mai devotată asiduitate. Noi vom vorbi de asta data numai despre două fenomene misterioase ce se cocu în biroulul ministeriului ungurescu de instrucțiune publică.

N'amu acceptat de la dualismul ostrunguru nice unu bine, ci numai si numai reu pentru națiunea română. Acceptarea noastră nu ne-a înslatut nice în respectul instrucțiunii publice. Creatorii și conservatorii dualismului si-au ales misiunea funesta d'a nimici totu ce nu e ostrunguru. Această misiune este urmata la noi cu cinismul celu mai faciarnicu în tote direcțiunile și în tote ramurile vietii publice, asié și în instrucțiunea publică, încependu de la categoriile ei superiori pana la cele mai inferiori.

Dnulu baronu de Eötvös, marele magistrul alu instrucțiunii publice în Ungari'a, a prezentat camerei pestane unu proiectu de lege pentru regularea și promovarea (?) instrucțiunii publice. Insa si diuistic'a magiara opusitiunale l'a combatutu cu multa energia pentru defectele lui cele multe și periculoase. Noi inca l'amu combatutu mai vertosu pentru tendintiele lui de magiarizare. Dar votulu turnei mameluciloru pururea obedienti l'a proclamatu de forte eminentu și corespunditoriu scopului, — a devenitu lege. Nu vomu scarmená această lege, că ci n'avemu dorint'a d'a fi maltratati în carcerulu de la Vatiu. Constituționalismulu magiara remuneréza cu carceru pe acei ce sunt destulu de temerari a turburá acerulu celu pacinicu alu libertății magiara cu nescari plangeri séu rechiamări contra legiloru nedrepte.

Vomu ignorá, mai departe, si scandalos'a impregiurare că, în urm'a legii suslaudate, s'au numitu inspectori de scole (poporali) nu numai multi omeni ignoranti și lipsiti de notiunile recerute pentru a poté lucrá cu eficacitate în sfer'a instrucțiunii publice, ci forte multi și d'acci-a, cari nu potu face nice unu bine instrucțiunii poporului romanu.

Prentimea română, consistoriile române și, în fine, toti romanii luminati și bineșentitori au misiunea grea dar' marétiá d'a fi radimulu și sentinela neadormita a culturai natiunale, a fi murulu ei de aperiare contra toturor periceloru ce o amenintia d'in partea legii și organeloru Dlu Eötvös.

Dar' sè venim la obiectulu nostru. Afara de legea susmemorata și afara de inspectori suslaudati, Dlu ban. de Eötvös ni-a mai datu, precum se scie, si una „foia pentru investiatorii poporali“, si ce e mai infioratoriu, se prepara a ni mai face unu nou prezentu totu atutu de monstruosu ca „foia“ Dsale.

Amu condamnatu, de la fondarea lui si pana asta-di, acelu organu famosu alu pedagogiei Dlu Eötvös. L'amu condamnatu pentru spiretul lui magiarizatoriu și l'amu condamnatu pentru traductiunea lui cea rea și neintielésa. Amu rogatu pe nobilulu bar. de Eötvös sè nu ne omora cu bunetea, sè aiba îndurare pentru frumos'a limbă română, sè n'o batujocurésca, sè n'o mortifice prin traductiunile Dlu. Séu dacă voiesce sè dé, cu ori-ce pretiu, investiatoriloru romani, una foia tradusa; apoi sè faca bine, sè insarcineze cu traducerea pre unu omu, care precepe, scie bine si iubésce limb'a română. Vocea noastră inse a sunatu în desiertu séu pote, n'a fostu destulu de potinte pentru a scote d'in sinulu impetritu alu Dlu baronu de Eötvös una schintea de generositate în favorulu orfanei nostre limbe românesce. „Foia investiatoriloru poporului“ în traducerea sa romanésca este totu ace'a ce a fostu la începutu: una amalgama diforma și neintielésa de cuvinte stricate. Dlu deputatu, dr. Ios. Hodosiu, ne potendu-si ascunde indignatiunea pentru tortur'a ce îndura limb'a română în suslaudatulu organu pedagogicu, interpelá într'un'a d'in ședintiele trecute ale camerei, pre Dnulu ministru alu instrucțiunii publice, pana candu va suferi ca acea foia impusa investiatoriloru romani sè batujocurésca limb'a poporului romanu? I-s'a respunsu, că tote s'au facutu cum sè fia bine pentru mai marea gloriá a organului Dlu b. Eötvös.

E bine, ce e dara de facutu? Pentru a scapá de acestu scandalu limbisticu nu scim altu mediulocu mai bunu decâtu a rogá pre toti acei frati romani, ce capeta „foia“ Dlu Eötvös, ca, în ainte d'a cautá la negrulu ei, s'o dé foculu. Numai elu ne pote scapá de ea.

Alu douilea prezentu curiosu ce ni se prepara în biroulul ministeriului ungurescu de instrucțiune va fi abecedariulu și lecturariulu romanu pentru scolele poporali. Lu caracterisám d'in capulu loculu de

„curiosu“ pentru că scim, d'in informatiuni sigure, că Dlu b. Eötvös nu s'a ingritu, ca acele carti elementari sè fia lucrate si dîrese de mani abile, de omeni de specialitate, cari, pro primo, sè scia bine limb'a română si sè cunosca geniulu ei; pro secundo, sè fia pedagogi buni.

D'in cele premise potemu deduce, că educatiunea poporului romanu sub auspiciile Dlu bar. de Eötvös, ministru de instrucțiune publică, înaintéza cu progresulu racului. În locu d'a luminá spiretul investiatoriului romanu, organulu Dlu Eötvös i-lu întineca. Asemenea se va întemplá cu abecedariulu și lecturariulu romanescu esitu d'in oficiu statulu.

Nu ni remane alta decâtu. sè dîcemu poporului romanu. Luminéza-te însu-ti, si vei fi!

Cetim în „Diplom. Wochenschrift“ urmatoriu articlu sub titulu:

Gloriosulu regatu alu Boemiei.

Amu avutu ocaziune a spune degiá de mai multe ori, că impacarea poporeloru Cislaitaniei nu se pote face numai de sine și pentru sine, ci ea trebuie pertractata în legatura cu impacarea dualistica.

Monarhia nu va castigá multu, dacă pre de una parte starea Cislaitaniei, ce e dreptu, se va ameliorá, ér' pre de alta parte se voru nasce conflicte noue între ambele parti ale imperiului.

Trebuie dara sè ne nesimim a chiarificá mai de timpuriu ideele în Ungari'a facia cu Boemii'a. Si această o potemu face, dacă vomu aretá a celi d'ou e ali, ce duc spre impacarea poporeloru Cislaitaniei.

Detorint'a noastră de publicisti este, a spune francu și adevératu ce cugeta Ungari'a despre Boemii'a și Austri'a, fara a fi condusi în asertiunile nostre de consideratiuni de partite séu de alte respecte.

Partid'a lui Deacu nu este aplecata a vorbi bine despre Cechii, de ora-ce se teme de aliatii Cechiloru, de feudali și federalisti. Ștang'a? ea coheteteza cu natiunalitatile, inse în adevéru totu asié de putientu li voiesce binele, ca si partid'a lui Deacu.

Pana candu cestiunea natiunalitatiloru va paré a fi solidaria cu cestiunea boema, pana atunci magiarii voru sprigini pre sub mana totu de-un'a pre aceia, cari combatu si se lupta contra dorintieloru natiunalitatiloru.

Doue cali se deschidu pentru diplomatiulu austriacu. Un'a este cantonisarea Austriei dupa programulu lui Fischhof, ce'alalta este impacarea cu tierete coronci boeme.

Prim'a cale nimicesce în fapta impacarea cu Ungari'a; ea detrage moderatei partide deakiste terenu în Ungari'a și șilescé tote elemintele magiare a se luptá numai decâtu séu pentru castigarea uniunei personale, séu a se supune în corpore conducerei lui Kossuth. Cantisarea Austriei pote multumí Austri'a, inse ea ar' disolve monarhia.

A dou'a cale, carea diplomatiei austriaci o potu urnari este impacarea cu coron'a boema.

Ungari'a n'are d'a face neei una exceptiune contra acestei impacari. Si chiaru nice atunci nu ne-amu opuna, candu Cechii aru castigá pentru coron'a boema totu ce Ungari'a a castigatu pentru sine, numai că atunci amu pretinde ca influint'a magiara în afacerile comune sè se garanteze prin institutiuni corespunditorie.

De altu-mintre, cu regimulu boema ne-amu poté întielege cu multu mai usioru în privint'a afaceriloru esterne si de resbelu, de câtu cum ne întielegem asta-di cu regimulu germanu d'in Cislaitanii'a, de ora-ce Ungurii și Cechii au totu acele-a-si interese de a nu se amestecá în afacerile Germaniei.

Cátu pentru Poloni, ei se voru multumí de siguru dacă voru capetá una pusetiune în Cislaitanii'a, ca Croati'a în Ungari'a, si astu-feliu s'aru impacá tote trei elementele monarchiei (magiarii, germanii și slavii), încátu ar fi cu potintia a sustiené starea constituționala în Austri'a-Boemii'a-Ungari'a.

Dacă această convingere va prinde radecine la poporele imperiului, atunci statulu e salvatu. Dacă inse poporele voru crede, că numai unu absolutismu ascensu ar' poté tiené imperiulu împreunatu, atunci decaderea imperiului este numai una cestiune a timpulu.

Pentru intarirea unui imperiu liberu danubianu, Cechii trebuie mai înainte de tote sè deosebescă bine cestiunea boema de statu de cestiunea asié numita a natiunalitatiloru, si sè lase fia-carei grupe de tere a se impacá cu natiunalitatile dupa cum i va veni la șocotela.

Dacă Cechii voiescu a deveni unu poporu indepédinte, trebuie sè întielega și intereseled straine.

În Ungari'a toti simpatizeza cu Cechii, inse fia-care se teme de aliatii loru.

Gloriosulu regatu alu Boemiei este aliatulur naturalu alu Ungariei; este legatur'a între Germani'a cea mare și între imperiulu danubianu.

Inse Cechiulu, ca agitatoru alu natiunalitatiloru, este-inimiculu nostru.

Depinde deci de la densii, a avé pre Ungurii de aliatii fideli séu de contrari inversiunati.

Éca nou'a politica egoista a magiiloru asta-di candu e vorb'a de reconstituirea imperiului dupa agoni'a de morte a dualismului. Subjugarea este tendint'a ce se areta în acestu articlu. Austri'a-Boemii'a-Ungari'a: una aliancia triple contra celoru-l-alte natiuni de sub sceptrulu absburgicu, dandu-li-se potintia loniloru una asemene pusetiune ca Croatei. Despre existint'a unei natiuni române nu e nici vorb'a, precum nece despre Slavii d'in Ungari'a. În scurtu, magiarii, ca pururea tiranisatori, s'aru aliá, éra-si nu cu natiuni libere și îndestulite ci cu alii tiranisatori contra dreptulu și a umanitatii. Magiarii, precum se vede, n'au investiatu nimica, si nece că voiescu a-si cunosce pusetiunea. Noi nu li vomu dá acuma minte; veda ei, unde voru, ajunge cu ideele lor d'in tempulu barbarismului, — atunci voru capetá si ei minte. Si pana atunci, inse sè nu uite, că romanulu traiesce inca.

Incunoscintiare și rogare.

De-ora-ce pre la mediulocu lunei Maiu anulul curinte se planéza efectuirea sortituri in-tre-prinse în folosulu institutulu de fete, ce are ase radecă în Oradea-Mare, carea, dupa precugetare, va fi împreunata cu productiune musicale site declamatiuni, dupa care va urm'a petrecere dul jocu, — Onoratele Dóme, Domnișóre și Onorati Domni cari, primindu cele de sortitura și lieșite oferitoriloru de obiecte pentru sortitura, asea binevoitu a luá sarcin'a colpturei pre sine, prior această, cu tota reverint'a, sunt rogati, ca celele și listele mentiuante, pana la capetulu lunei aprilu, sè binevoiescu, împreuna cu sumele incurse siac obiectele adunate, a le tramite la suscri'a.

Éra acei onorati colectanti, cari fatiga spreec adunarea ofertelor banali, de-a-dreptulu sunt roșogati a continuá pana la tomn'a venitoria și remispective pana la capetulu lui Septemvre a an. curinte, si apoi listele cu sumele incurse a letatramite la suscri'a.

Cu această ocaziune, si pana ce vomu aretá, rezultatulu specificu, am onore a incunoscintiaripre onoratu publicu romanu, că ofertele deep pana acuma se urca la una suma de 25,000 fl. an

Éra pentru sortitura, pana acum de aici d'înecOradea ni-s'au apromisu pana la vr'o 52 obiecte, —

si speru, că Damele române de pre totu loculu nu voru intardá pre la terminulu prescriptiunaseamenea a sucurge cu manufacture séu altean obiecte — pentru gloriificarea scopulu.

Paulina Romanu
nascute Covaci.

Nu poturamu crede ochiloru nostri vedendu, că, la apelulu patrioticu alu pre-stimabilei Domne, Paulina Romanu pentru infintiaru unu institutu romanu de fete în Oradea-Mare, s'au adunatu pana acuma, în tempu atutu de scurtu, oferte cari se urca la sum'a considerabile de 25,000 fl. Care va fi ore romanulu, care sè nu senta una recunoscintia profunda către Do'a Paulina Romanu pentru zelulu, cu care lucra la educatiunea natiunale a secului femeiescu, atutu de negritu pana acuma la noi, cu tote, că femeagat are sublim'a misiune d'a fi radimulu celu mai potinte alu spiretulu natiunale. Éca, ce pote face, in una matrona română, carea si-a priceputu misiunea! Imitati și ajutorati, onor. domne și domnișóre române, pre Domn'a Paulina Romanu întru ajungerea scopulu maretu ce si-a propusu, că-ci romanimea întrega vi va fi recunoscatoriat. Numai noblet'a și cultura femeii române pote șe duca mai siguru la destinatiunea noastră.

Camer'a reprezentantiloru Ungariei.

Ședint'a de la 2 aprilu.

Presiedinte: Paulu Somsich. Notariu: Paulu Jámbo. Pre bancele ministeriali: Bedekovics, Horváth și Fesetics.

Dupa cetirea si autenticarea procesului verbalu alu sedintiei d'in urma, si dupa presintarea mai multoru petitiuni, presedintele presinta camerei literale credentiale ale deputatului N. P e t r i c u, alesu in cerculu Diorienului-Mare, cottulu Carasiu; se tramitu la comisiunea verificatoria.

Macs. Ū r m é n y i interpeleza pre ministrulu interneloru, daca voiesce a-si dá parerile sale in privint'a restauratiunii in iudectiuni, fiindu cá objectulu acest'a este ansa, in tempulu d'in urma, la discutii viue. — Se va comunicá ministrulu concerninte.

Urmeza la ordenea dilei discutieuna cestiunei, daca proiectulu de lege alu lui Danilu I r á n y i despre instructiunea adultiloru se se tramita la sectiuni séu nu.

Danilu I r á n y i, motivandu, in una vorbire scurta, proiectulu séu de lege, roga camera a-lu tramite la sectiuni. — Se primesce.

Se punu in desbaterea camerei §ii nediscutati d'in proiectulu de lege despre infiintiarca curtei de contabilitate, modificatu de magnati. — Se primescu cu modificatiunile facute de camera magnatiloru. Proiectulu d'in cestiune se retramite magnatiloru.

Se cetesce si primesce fara observatiune, in generalu si specialu, proiectulu de lege despre contributiunea de cupone pentru obligatiunile rescumperarii dieciuleloru de vinu.

Se admite in desbaterea camerei proiectulu de lege relativu la publicarea legiloru comuni croate-unguresci in croati'a si Slavoni'a. Se primesce, in generalu si specialu, modificatiunea facuta de Emer. S u h a j d a, conformu cu arca publicatiunea cplectiunei legiloru croate se se incepa d'in 1 Ianuarie 1871. — Se adopta, mai departe, proiectulu de lege despre contragerea speselor necesarie la terarile ce au se se faca contra esundatiunei fluviiului Tibiscu si a canalulu Beg'a.

La ordenea dilei urmeza proiectulu de lege despre contributiunea cálii ferate austriace de statu si despre impartirea contributiunei, carea au a o refu societatile de intreprindere, a caroru-a directiune se afla séu pre terenu unguurescu séu pre celu austriacu, éra activitate loru si o estindu si preste ce'alalta parte a impetului.

Colom. T i s z a propune ca camera se invite comisiunea financiara, pentru ca, — studiendu conventiunea cálii ferate de sudu, inchiata in 27 febr. 1866, conformu cu carea numitei cáli i se garanteza eliberarea de la contributiune pana la an. 1876, — se reporte daca conventiunea acésta este obligatoria pentru Ungari'a si daca calea ferata de sudu pote intr'adeveru pretinde eliberarea de la contributiune pana la an. 1876. — Se decide ca acestu proiectu de conclusu d'impreuna cu proiectulu de lege d'in cestiune se se discute in sedintia de an. (4. aprile.)

Ministrulu justitiei, Balt. H o r v á t h, respondiendu cátu la interpelatiunea lui Macs. Ū r m é n y i adresata, in sedintia de asta-di ministrulu interneloru, cátu si a lui Ionu K i s s a adresata oratorului, ambele in privint'a restauratiunei in iudectiuni, dice, cá suspensia restauratiunei in iudectiuni inainte de organizarea legale a acelor-u-a, n'ar fi nece legala, nece oportuna, Nelegala, continua oratorele, pentru cá art. de lege XVII d'in 1848, care organizeza provisoriu comitatele, dispune forte evidente, cá in cotele nu este ertatu a se face restauratiuni noue, pana candu aceste nu voru fi reorganizate prin dieta. Neoportuna, pentru cá in legea despre organizarea tribunaleloru s'a prevedintu despusetiunea, ca toti judecatorii alesi de iudectiuni se se sustiena in posturile loru pana la intruducerea judecatoriloru regesci de prim'a instantia; dreptu-acésta guvernulu nu va concede, ca restauratiunile se se faca inainte de organizarea iudectiuniloru si spera cá in afacerea acésta va poté contá la spriginulu legislativ. — Interpelatorii sunt indestuliti cu responsulu ministrulu.

Sedintia se inchiata la 12^{1/2} ore m.

Sedintia de la 4 aprile.

Presedinte: Paulu Somsich. Notariu: Paulu Jámbor. D'in partea guvernului au fostu de facia ministrii: c. Em. Mikó, Colom. Bedekovics, Melch. Lónyay, Balt. Horváth si b. Ios. Eötvös.

Dupa autenticarea procesului verbalu alu sedintiei in urma, si dupa presintarea mai multoru petitiuni, cari se tramitu la comisiunea petitiunaria, presedintele anunzia camerei, cá deputatulu Mihaiu B i n d e r a renunziatu la mandatulu séu de deputatu, fiindu alesu jude la tribunálu d'in Muresiu-Osiorheiu. Se decide, ca presedintele se ordinez alegere noua in cerculu numitulu de statutu.

Ern. M u k i c s pune pre biroulu camerei unu proiectu de conclusu, conformu carui-a ministrulu financioru este invitatu a presintá unu proiectu de lege, care se dispuna ca contributiunea fonciaria se nu se contraga de la poporatiunea tierci sub decursulu recoltei, adeca in iunie si augustu. — Se va tipari.

Mihaiu T á n e s i c s interpeleza pre ministrulu financioru si alu interneloru, pre celu d'autáiu daca are unoscintia cá in cottulu Bichisiului s'au coruptu oficialii

dominiali cu ocaziunea esarendarii pamenturiloru depre dominiele statului, éra pre ala doilea lu intrebata, daca scie cá comun'a Bánfalva d'in cerculu Orosháza, cottulu Bichisiu, n'are besereca si cimterinulu este degia implutu?

Ales. K ö r m e n d y interpeleza pre ministrulu financioru, pentru ce venitulul mai multoru domnie de statu d'in cottulu Somogy nu este trecutulu nece in socotetele finali, nece in bugetu? — Interpelatiunile se voru comunicá ministriloru concercinti.

Ministrulu financioru presinta camerei urmatoriele proiecte de legi: despre canalulu asié numitu Franciscu, despre rescumperarea proprietatiloru de pre dominiele regesci tibiscane de la competintiele de statu si, in fine, despre sporirea sumei cu carea are se participe Ungari'a la spelele comuni pentru provincializarea unei párti a confiniului militariu. — Proiectulu d'autáiu se transpune comisiunei financiare si pentru cáile ferate, éra celelalte doue comisiunei financiare.

Ministrulu comunicatiunei, c. Em. M i k ó, presinta unu proiectu de lege despre calea ferata Nyiregyháza-Ungvaru d'impreuna cu documintele de concesiunare. — Se tramite la comisiunea financiara si pentru cáile ferate.

Paulu T é r e y raporta d'in partea comisiunei centrali despre proiectulu de lege relativu la infrumsectiunea cetáti Bud'a-Pest'a, recomandandu camerei primirea lui. — Se va discutá in sedintia de mercuri (6 aprile).

Se cetesen a trei-a ora si primescu definitivu proiectele de legi: despre regularea canalulu Beg'a, despre contributiunea de cupone a obligatiuniloru pentru rescumperarea dieciuleloru de vinu si despre publicatiunea legiloru comuni in Croati'a si Slavoni'a. — Se tramitu camerei magnatiloru spre promulgare.

Dupa inchiatarea sedintiei urmá intrunirea sectiuniloru, pentru a discutá proiectulu bugetulu de pre an. 1870.

Sedintia de la 5. aprile.

Dupa observarea ceremonialulu, Danilu I r á n y i interpeleza pre ministrulu comunicatiunei in privint'a edificarii unei statuii proprie in Zagrabia pentru linea ferata Zagrabia-Zákány. — Se va comunicá ministrulu, respectivu.

Ministrulu justitiei, Balt. H o r v á t h, respondiendu la interpelatiunea lui Maur. W a h r m a n n in privint'a legi penale, comerciale si de concursu, dice, cá va presintá camerei proiectulu despre numita lege in iern'a venitoria. W a h r m a n n este multumitu cu responsulu ministrulu, si camera lu se spre sciintia. — Cu privire la interpelatiunea lui Ladis. T i s z a, despre abrogarea cestiunei pentru dinarie si daca guvernulu are de cegetu a intruduce si in Transilvani'a legea unguuresca de pressa, dechiara cá guvernulu nu voiesce a impedeá camera neci pre unu momentu in agendele sale prin unu proiectu de lege care se dispuna abrogarea cestiunei, éra la intrebarea a dou'a spuna, cá proiectulu de lege, relativu la abrogarea censurei preventive si intruducerea Jury-ului in Transilvani'a este degia gat'a si lu va presintá camerei cátu mai curendu. — Interpelatorele este multumitu cu responsulu ministrulu, care se se spre sciintia. — Dupa acésta mai respunde la doua interpelatiuni, un'a a lui Ladis. T i s z a in privint'a raporteloru urbariali d'in Transilvani'a, si ce'alalta a lui Svetozaru M i l e t i c s, prin carea la intrebatu, pentru ce nu s'au tramisu cetáti Neoplant'a artelii de lege si in traductiune serbesca. — Camera se spre sciintia responsurile ministrulu.

Ales. B u j á n o v i c s raporta d'in partea comisiunei centrali in privint'a proiectulu de bugetu de pre an. 1870, recomandandu camerei primirea lui.

La rogarea ministrulu financioru, camera suscepe numai decátu pertratarca proiectulu d'in cestiune, care este statoritu in modulu urmatoriu: recerintiele ordinare sunt votate pentru an. 1870 cu 153,859,661 fl.; cele extra-ordinare cu 38,652,677 fl.; perceptiunile ordinare sunt preliminate cu 147,791,354 fl.; éra cele extra ordinare cu 36,541,505 fl. Cu ocaziunea pertratarii se facu urmatoriele modificatiuni: nou'a rubrica d'in bugetulu ministrulu de cultu si instructiune publica, relativa la editiunea documentelor istorice, se statorese cu 15,000 fl., éra cele 3 rubricé d'in bugetulu ministrulu de interne, si anume comisariatulu regescu d'in Transilvania 55,000 fl., directiunea d'in Clusiu pentru fondulu desarcinarii pamentulu 25,000 fl. si comisiunea verificatoria 63,800 fl., se contragu in una rubrica, votandu-se 143,800 fl.

Se admite in desbaterea camerei proiectulu de lege despre supunerea la contributiune a cálii ferate austriace de statu, d'impreuna cu proiectulu de conclusu alu lui Colom. T i s z a.

Dupa una discutieuna scurta, camera adopta unanimu proiectulu de lege si celu de conclusu alu lui Colom. T i s z a de basa pentru desbaterea speciale.

La desbaterea speciale camera primesce, parte cu, parte fara modificatiune proiectulu d'in cestiune.

Ministrulu financioru, Melch. L ó n y a y, pune pre biroulu camerei legile sanectiunate, relative la obligatiunile curti Majest. Sale, pensiunile comuni, acordarea unui

creditu suplementariu pentru deficitulu postalu d'in 1869, abrogarea dreptulu de alboragiu si la sustienerea provisoria a tribunaleloru financiare. — Se publica si dupa acésta se tramitu comerei magnatiloru.

Sedintia se inchiata la 12^{1/2} ore m.

Oca-Desiului, in 30 3 1870.

Prea stimata Redactiune!

Concedeti-ne putienu spatiu in colonele multu pretiutulu diurnalu „Federatiunea“ pentru a dá O. publicu socotela despre urmatoriele:

Vediendu noi lipsele si neajunsele multe cu cari are a se lupta scoala nostra romana gr. cat. d'in acestu opidu; vadiendu mai departe miseria poporulu, incátu nu e in stare a-si provede scoala cu cele necesarie la instructiune: ne amu determinatu a arangia in folosulu scolei acestei-a unu balu pre 27 Februarin a. e., ce s'a si fiintu la acestu terminu.

Resultatulu, deca vomu lua in consideratiune tempulu ploiosu ce éra pre atunci, potemu dice cá a fostu multiamitoriu.

S'an impartitu bilete de invitatiune si afara d'in opidu, de unde s'au adunatu anume d'in Gherla: 10 fl. v. a., d'in Desiu 9 fl. 20 cr. v. a.; é' in ser'a balulu d'in locu s'au strinsu 26 fl. 70 cr. v. a. Sum'a totala face 45 fl. 90 cr. v. a.; d'in carea subtragandu-se spelele de 23 fl. 89 cr. v. a. facute cu acésta ocaziune, venitulul curatu e 22 fl. si 1 cr. v. a.

Cu adeveratu, sum'a e neinsemnata, dar' pentru scopulu susatinsu de mare importantia. Altmintrea scimu cu totii pre bine, cá ori ce inceputu e greu, de alta data speramu a face mai multu.*)

Acésta sumulitia, conformu decisiunei scannulu scolasteen gr. cat. localu, dto 14 Martiu a. e., s'an datu pre interusuriu cu conditiunea ca in vr'o cáti-va ani interesulu se nu se indebuinteaze ci se so adauga la capitalu si numai dupa ce acestu-a ar' ajunge la o suma mai insemnata si ar' aduce interesuriu mai mare, — se se pota folosi procentulu pentru lipsele scolare.

Aceloru Domni, carii au avutu bunetatea a contribui pentru scopulu acestu-a, adeca pentru inaintarea invetiamentulu, li esprimemu ferbintea nostra multiamita. Nu potemu trece cu vederea a nu ni esprime multiamita nostra si fratiloru magiari conlocutori, carii ni au facutu placerea neaseptata, de au luat parte la acestu balu in unu numeru insemnatu. Ve potemu marturisí sinceru, cá intre aceste natinni conlocutorie aici, domnesce cea mai buna armonia, fratieta si iubire; deo creatoriulu, ca aceste flori se prosperezo pretotindenea, cáci numai atunci ne vomu poté bucura de una stare mai buna, mai favoritoria.**)

Despre tote acestea detorintia ni éra a dá sema mai de multisioru, si acésta o am fi implinitu, decum-va nu ne-ar' fi nutritu sperantia vana, de a mai inmultí acestu micu fondu prin contribuirele promise a le unoru Domni, carii, celu putienu pana acuma, s'au nitatu de detorintiele loru.

Basilu Valeanu,
arangiatoriu si coop
Georgiu Stefani,
docinte.

Comitatulu Zarand lui.

Halmagiu, 1. aprile 1870.

Dle Redactore!

In Numerulu 125. alu diurnalulu ce-lu redactati, a aparutu una corespundintia cu datulu martiu a. e., d'in Comitatulu Zarandului, cu subscrierea „Hanibal“ prin carea mi-se face ore-si-care imputare pentru nepublicarea ofertelor adunate pentru ajutorarea nefericitoru nostri confrati Tofaleni.

Deci pentru justificarea mea in meritulu de mai susu despre o parte, é' despre alta parte, pentru a odihni animele binevoitoriloru contribuenti: Ve rogu a dá locu epistolei primite de la Domnulu Dimitriu Fogara si u senior, negociatoriu d'in Muresiu-Osiorheiu, ca de la unulu d'intre Membri Comitatulu, infiintiatu pentru ajutorarea Tofaleniloru, ca responsu la epistola mea tramisa memoratulu Comitetu cu ofertele adunate in Suma de 70 fr. v. a. d'impreuna cu list'a contribuentiloru; epistola mentionata este urmatoria:

„Speptatulu Domnu Alexandru St. Siuluti u,
Jude primariu

in
Halmagiu“

„Muresiu-Osiorheiu, 1870. 18-a Ianuarie.

Multu onorate Domnule! Cu epistola Domniei Tale, dto 17. Decemvre, am primitu asta-di de la post'a locale 70. adeca siepte dieci fiorini val aust.

*) Amu dori d'in anima, ca esemplulu nobilu alu DVostre se fia imitatu pretotindinea. D'in putienu se face multu. Diligintia invinge tote greutatile si ajunge la scopu.

R e d.

**) Natineu romana si cea magiara ar' poté incepe forte bine un'a langa alta; vin'a neintielegerei sunt A n d r á s s y, D e á k, T i s z a, M a d a r á s z, etc. etc.

R e d.

pentru Tofaleni, pentru care suma, atât în numele Tofalenilor cât și în numele comitetului local, Vi exprimăm cea mai cordială mulțumire. Cu totă stimă: Dimitrie Fogarasiu m. p. negociatoriu senior."

Mi pare rău, că Dlu Fogarasiu prin neglijența derivată din nepublicarea listei contribuitorilor dă ansa la suspiciuni neintemeiate, precum se întâmplă și cu corespondenții de mai sus.

Ce se referă la ofertele adunate pentru radicalizarea monumentului în memoria Martirului Buteanu, de ora-șe și eu sum unul dintre aceia cari au contribuit pentru scopul supra numit, și a nume eu am contribuit 5 fr. v. a., lasă să răspundă colectanțele respective.

Alexandru St. Siulutiu,
Jude primar.

Dupa informatiunile ce avem, constatăm că între deputatii romani și între romanii din Transilvania domnește cea mai perfectă înțelegere în privința eluțării autonomiei Transilvaniei și a drepturilor politico-nationale. Ne pare bine, că putem anunța Ardelenilor această faptă, — care constatată odată, ea va putea servi la asemene înțelegere întru alegerea căilor și mijloacelor ce duc la scopul comun, și care, precum amu dîsu, este: autonomia Transilvaniei și drepturi politico nationale pentru toate natiunile.

VARIETATI.

** (Diuarium nou romanu.) A aparut în Craiova Nr. 1 alu diuarului „Vocea Oltului”, cu devisele: „Natiunalitate, libertate, dreptate” și „Ajutate și Domnedieu te va ajuta.” Apare de două ori pe săptămână: joi și duminică. Prețului abonamentului pe un an 24 lei noi, pe șase luni 12 l. n. Acestu diuar s'a fundat prin inițiativa agerului romanu, Dlu Georgiu Chitiu, mare orator și mare propagator alu romanismului. Programul diuarului menționat, ce apare sub direcțiunea Dlu A. Stologianu, este următoriu: Așezarea și dezvoltarea constituției României în sensul democratic și combaterea guvernului personal; instrucțiunea poporului; descentralizarea; înflorirea comerțului și a agriculturii române; crearea unei industrie nationale; stabilirea invasiunii gido-vesci și remedierea acestui rău economic; romanizarea garelora Dunării; armarea țării; așezarea romanismului și în Dacia lui Traianu și în Dacia Aureliană; menținerea autonomiei statului roman în contra pretensiunilor otomane și rezolvarea chestiunii tributului în sensul completei independențe a României; recunoșterea dreptului ca statul roman ca stat suveran să încheie convenții, tratate de orice natură directă cu celelalte state; abolirea jurisdicției consulare și respingerea ingerinței diplomatice în afacerile țării; așezarea intereselor materiale ale Olteniei. — Salutăm ideile exprimate în acestu program, și dorim ca „Vocea Oltului” să se intrinseca pururea cu vocea tuturor romanilor. Eca câte va idee din articolul „cine suntem”, publicat în Nr. 1 alu diuar. „Vocea Oltului”: „Suntem dinastici, nu însoțim un chip necondiționat, ci așa cum sunt și trebuie să fim cetățenii liberi ai unui stat liber. Dupa acestu diuar, constituțiunea noastră este un contract între națiune și tron și, deși personă suveranului este legalmente inviolabilă, moralmente înse este respundătoare de lovirile ce dă guvernul său constituției. Natiunea a contractat datorie de fidelitate către tron, oferindu-i junelui nostru suveran domnia. Este gata a și-l implini numai și tronul să useze de prerogativele sale constituționale cu cugetul d'a ne lasă să fim „una națiune la care republica să se acunda sub formă monarhică.”

** (Literariu.) Primim Nr. 5. din „Gazeta medic-chirurgicală” a spitalelor, redigată de dlu doctoru Dimitrescu. Sumariul acestui Nr. conține: a) despre facultatea de medicină; b) criptogamele microscopice; c) igienă publică; d) revista diuarilor franceze; e) observații clinice; f) erata; g) varietăți; h) anunț. Prețului de prenumerațiune pentru capitala pe an: 20 lei noi; pe șase luni: 12 l. n.; pentru districte 24 l. n.; pentru straietate se adaugă costul postat, Abonamentul pentru studenți va fi pe diumetate. Abonamentele se fac la dlu doctoru Dimitrescu în Bucurosci, stradă polona nr. 33.

** (Cu ocaziunea a dunerii districtuale), ținută în Fagarasiu, în 30 a lunii trecute, s'a desbatut și chestiunea împreunării calei ferate transilvane de est, cu cele ale României. Adunarea a primit cu unanimitate propunerea, că împreunarea liniei menționate să se facă și la Buzeu, sau la Timislu-Predeal și a decis a tramite în privința acestă una reprezentatiune la ministeriu c. r.

*) Notes sur l'Angleterre, Oeuvres de Montesquieu pag. 632.

** (Una cumperare norocoasă.) Unu student în Clusiu cumperă cu unu prețu bagatelă unu Homeru de la una femea, ce vinde totu felulu de lucruri vechie. Dupa cumperare, studentele încep a cerceta cartea mai de amărutul și, astu-feliu, frundiarindu-o, eschiamă de-odată: „Cartea acestă ajunge o sută!” Femea și răspunde rîdindu, dă-o numai cu totu ce este în ea, căci eu în daru o țin de prasila. Studentele, firesce, n'a așteptat să-l mai roge una-odată, ci se departă cu tesaurul cumperat, căci între foiele cele lipite ale multu odihnitei cărți se află patru bancnote de câte 10 fl. Se dice, că femea ar' fi cumperat cartea, d'impreună cu alte mai multe vechituri, cu ocaziunea licității bibliotecii unui baron betranu.

** (În Oradea-Mare) s'a junghiat, septemăna trecută, unu bou cu trei corne. Cornulu alu treilea se află în mediu-loc, eră mai tare și mai mare ca celelalte două, avea totu aceași direcțiune, numai cu alte întorsături. Capulu acestui bou s'a trimis în museu.

** (Beust în „Monitoriu” Franței.) „Monitoriu” francez gratulează contelui Beust, că s'a lepădat de tactică vechie a lui Metternich și Schwarzenberg și a recunoscut, că este necesari a multu pretensiunile tuturor natiunalițăților din Austria, facându-li toate concesionile compatibile cu unitatea imperiului. „Mon.” și mai exprimă dorința, ca contelui Beust să nu și se prepare de nice una parte dificultăți și confuziuni. — Așa se vede, că Dispositionsfondulu înfloresce încă.

** (Scimbări în sinulu ministeriului ungurescu.) Diuar. ung. „Reform” afirmă cu totă securitatea, că Kerkápolyi, pe care lu va substitui în ministeriu pentru așezarea țării b. Iosifu Vécsey, va primi, dupa serbatori portfoliu, finanțelor; mai de parte, ministrulu de comerț, industria și agricultură, Ștefanu Gorovo va primi afacerile ministeriului de comunicațiune, era următoriu d'insului va fi dlu Ladislau Korizmicș, deputatulu opidului Vizaenă în Transilvania.

** (Ore progresează Românie?) Cetim în „Pester Lloyd”, că la 31 mart. se alege notariu în Chisinau Albertu Hirch (dupa nume gidanu) cu 197 contra candidaturii Grozescu, care obțină numai 83 voturi.

** (Cetim în „Gaz. Transilv.”) că senatulu scolastic alu districtului Fagarasiu și-a ținut în 30 martiu a două adunare trimestrale. Sedința fu deschisă și asta data prin Lud. Réthi, inspectoru prov. numit de stat, d'în a carui cuventare aflăm că d'într-este siesc ordinariate episcopesci d'în marele principatu, trei, adică ordinariatul romano-catolic, celu evangelic-luteran și celu unitariu nu dau nice unu răspuns la adresele inspectoratului scolastic, va se dice, nu respectă legea, carea pune chiar și scolele confesionale sub inspectiunea statului, sub mană multu procopsitului br. Eötvös propagatoriulu magiarismului, era ordinariatul gr. or. îndreptă pre inspectorulu scolastic a se pune în corespondență cu protopopii respectivi, și așa numai ordin. gr. cat. și celu reform. calvinescu și răspunseră de a dreptulu. Dlu Réthi a mai descoperit prin cuventarea sa, că 1. Dietă Ungariei este determinată a înaintă cauză invetiamentului chiar și cu bani imprumutati. 2. Dietă nu va mai da ajutoriu la confesiuni. — Senatulu scolastic alu acestui district, recunoscându situațiunea confuză pre terenulu instrucției publice, a adoptat propunerea membrului său G. Baritiu relativă la înființarea unei scole așa numite cetățene, carea să corespundă la unu gimnaziu de 6 clase. — Dacă ordinariatele nostre episcopesci voru neglece cauză instrucției populare și se voru supune dispuștiunilor de magiarizare ale Dlu Eötvös, apoi asta-di — mane vomu ajunge, că generațiunea noastră teneră se va numi pro sine magiara, și i va fi rusine de limba strămoșilor nostri. Ar' fi bine, ca metropolele nostre de ambele rituri să luere cu poteri unite pentru instrucțiunea poporului romanu; să esmită una comisiune comună, a carei-a chiamare ar' fi a elaboră cărțile necesare pentru scolele populare; ar' fi de dorit, ca comunele romane de ambele rituri să aiba numai una școală, carea apoi, cu poteri într-unite, ar' putea fi sprigină multu mai lesne și cu rezultate mai îmbucurătoare. Dacă noi vomu conlucra astfel, apoi Dlu Eötvös va trebui să renunțe la planurile sale.

** Neobositulu și întrepidulu așezatoriu alu cauzei romane, dlu dr. Ionu Ratiu, petrece de vre-o câteva zile în mijloculu nostru, pe cum suntem informati, în cauza nationale, existându între dînsulu și clubulu nationalu cea mai bună înțelegere.

Sciri electrice.

Vienă, 4. aprilie. Demisiunea cabinetului Hasner este faptu implinitu. Potocki și Kel-

lersperg voru fi numiti în ministeriu. Alegerile pentru delegatiune s'au amânate. Senatulu imper., a carui criza a ajunsu gradulu supremu, se va închia, pote, joi.

Vienă, 4. apr. Hasner avu asta-di la media-audientia la imperatulu, pentru a subscrie demisiunea întregului ministeriu. Imperatulu o primi, înse lu invită a continuă afacerile cursive până la finea sesiunii. Numele fiitorului cabinetu este tare obscuru. „N. fr. Pr.” anunța, că și cabinetulu lui Andrassy ar' fi demisiunatu. (Fieigur'a de aur, dar' noi suntem aici și nu scim nimica. Trad.)

Parisu, 4. apr. Regimulu va tramite una nota nouă la conciliu, carea se va comunică și papei și conciliului.

Parisu, 4. apr. Mini-trulu de resbelu împartesi corpului legislativ, că regimulu se învoiesce la reducerea contingentului d'în anul trecut până la 90,000 fetiori.

Parisu, 4. apr. În sedința de asta-di a corpului legislativ, Picard combatu plebiscitulu și dice, că numai așa se va primi dacă va premerge pertractărilor în camere. Martel dechiară, că elu nu e contra cabinetului actualu, cu toate aceste înse condamnă plebiscitulu și cere amânarea votării până dupa desbaterile senatului. Adelare cere a se delatură d'în senatus-consultu necontentitulu dreptu alu imperatulu de a apelă la popor. Jules Favre considera plebiscitulu de una întorcere la regimulu personalu și de una restituire completă a puterii despotice. Gambetta cere amânarea desbaterii pre mane.

Vienă, 5. apr. Cont. Potocki primi definitiv formarea noului cabinetu. Programu promite susținerea posibilă a elementelor regimului prezente, contactulu celu mai strinsu cu partidă autonomistilor și așezarea cea mai strictă a dreptelor interese germane. Cum-că se va amână se va disolve de totu sen. imperialu, nu se știe încă.

Vienă, 5. aprilie. Scirile d'în foiele de asta-di dice, că c. Potocki este însărcinat cu formarea noului cabinetu, înse și-ceră timpu de cugetare de mai multe zile. „Presse” dice, că Schmerling fu invitat astu-șera la imperatulu și conferă cu elu două ore. Se dice că joi se voru face alegerile pentru delegatiune și sambeta se va închide sen. imper. prin unu discursu de tron.

Vienă, 5. aprilie. „Tagespr.” scrie, că c. Potocki negociază cu membrii stangei extreme, și anume cu c. Spiegel, Reebauer și Mende. Cont. Potocki, dice „Tagespresse”, a primitu asigurarea de la fostii deputati galicieni, că nouă dieta galiciana va tramite reprezentanții sei în sen. imper.

Parisu, 5. aprilie. (Sedința corpului legislativ.) Grevy interpelă regimulu în privința senatus-consultului, dicându, că sen.-consultu nu redă natiunii puterea constituțională, de ora-șe imperatulu și-ține dreptulu plebiscitului, și plebiscitulu este numai unu instrumentu alu despotismului. Ollivier așezându senatus-consultulu, dice, că Franța se va bucură prin acestu senatus-consultu de libertățile de cari se bucură Engliter'a și Americă. Ollivier cere, în fine, încrederea camerei.

Vienă, 5. aprilie. Comitetulu pentru rezoluțiune aprobă raportulu lui Schindler despre rezoluțiunea galiciana.

Bursă de Vienă de la 6. Aprilie. 1870.

5% metall.	60.85	Londra	123.90
Imprum. nat.	70.25	Argintu	120.50
Sorti d'în 1860	97.40	Galbenu	5.84
Act. de banca	721. —	Napoleon'd'or	9.88%
Act. inst. cred.	264.90		

Proprietariu și editoriu ALEXANDRU ROMANU
Redactoru respund. interim. IONU PORUTIU.